

ОДАТДА, инсон бутуннинг ташвиши билан яшайди. Шунинг учун ҳам кечаги куб, унинг ситам ва изтиборлари хаддадан учган туш каби унот бўла боради.

Шу йил, кўклим арафаси, рутубатли кўзларнинг бўрида водий тағафа кўзиндан ўзим тушди. довондан ошини хатарли бўлганинги учун ҳам ёндою республикани Айланниг ўтишга тўрги келди ва бугун бизга эриш туюладиган дохий суврати ёхуд хайкалга, кеч бўлмаса, унинг оташин дэвлатига рўбара келиб, шунинг баҳси билан Кувага қандай кироб борганинни ҳам сезмай қолибимиз.

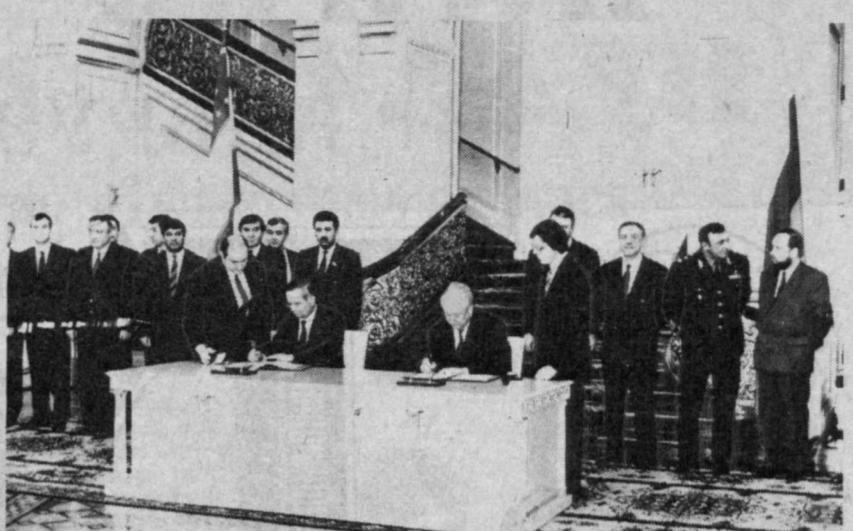
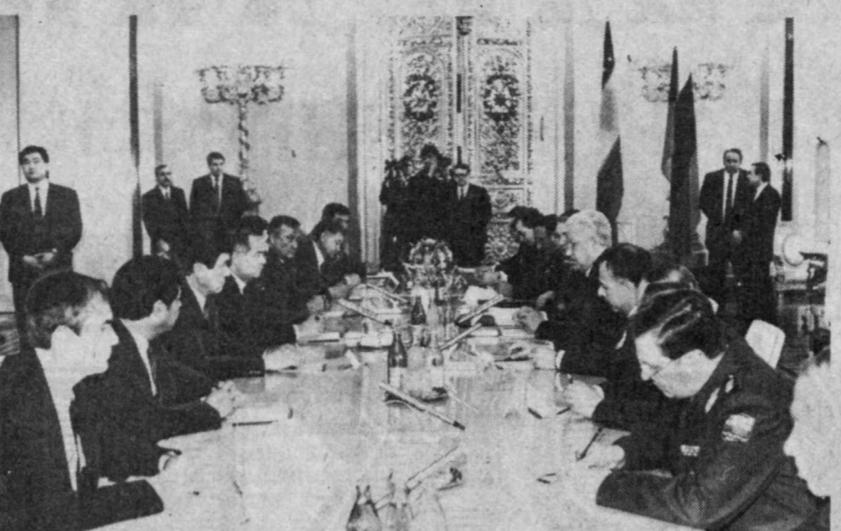
— Улаб, ҳаддат, ундан ҳам эйд биронданинг бирдан, бирваракайга ловуллаб ёнганини сиз деч кўрганимисиз?

Иёл, шу ёнга кириб, бу ингли фожига сира шоҳид бўлмалганим.

— Ўёй, даҳмат, нечоглик даҳмат эканлигини ҳатто тасаввур ҳам қила олмайиз. Манави ӯйлар, шу ҳайкалар... фалаки ўрлаган нолаю фикон...

Бизга ўйлодош йигитнинг юзларida ўша айни қодирган вахм яқол акс этиб турар, бироқ у широра килинган бароидан шу қадар кўркам эдик, бир маҳаллар шу кучга ёнгига ичада қолганингига, рости, шонигон келмасди.

— Нима, шу ӯйлар, ҳам ёнганим? — деда ажабланим ундан...

АҚЛ-ИДРОК ТАНТАНА ҚИЛАДИ

ка элтувчи йўллар бир қадар ойдин...

II

ВНУКОВО аэропортида, кейин — Катта Кремль саройининг маҳобати Георгий залиди олий маргабали мөхмон — Ислом Каримовни расмий кути олини маросими чонимизни имзолади.

Президентнинг бош устидаги — Узбекистон байроги, миллий маддия биллур қандилларга урилиб акс-садо бергани тарафалетир.

Бирдан қаламтарош тиңида агар

Олис курт гардии кўриб қолсанг ҳам

Шу дам ҳамма нарса узатиб кетар

Рангларга бурканинг қўйнан олам... —

деган эдия Маяковский.

Қўнгил ажаб бир ёруғликуб, эзигин кечинчалар хайдинни банд этади: ҳадим бу сарой, унинг муҳташам гумбазлари не-не ҳамду сано, не-не пўяслоа даъватларни ашитмаган. Кунин кечга эмасиди ахир, бутун бошли бир

миллат «пахта иши»да айланган!

Кунин кечга эмасмиди ахир, меҳр-муруват сўралгани.

— Ҳаммамизнам бода-ҷаҳамина, бор, кединимиз, неваремиз бор. Уйда бўлиш-бўлмаслигиниз бор, кеч кираверса, менинг ҳам юраги бозиллайди.

Москва хорижий мамлакатлар бошлиқларини қандай

кеттияят, ҳам асос бидан хишоя этар эди.

Кунинг иккичи яримда Узбекистон Президенти ҳамда делегацияи айзолари Оқ уйда ҳам обулиди. Ислом Каримов Россия Федерацияси ҳукумити раиси Виктор Черномирдин билан яккакида сўхбат қылган, делегацияи айзолари иштироқида музокара давом этди, катор ҳужжатда имзоланди.

Тигиз иш куни ниҳоят якун топди. Кечкүрун Россия Президенти Катта Кремль саройиди олий маргабали мөхмон — Ислом Каримов шафагига зиёфат берди.

III

УЗБЕКЧИЛИК-ДА, ўша ерда ҳам ўзимизнинг бир пиёлди ҳуҷайимизни ҳар недан афзал билис алламаҳалта добур дастурхон атробида гурнг қилиб ўтиридик. Суҳбат айни бир соҳанинг кишилари бўлганинги учун ҳам гап айланни келиб сиёсий раҳбар ва унинг юрт манбаатларни ҳимоя килиш иқтидори, маърифат, маънавият ўйнагида жонғидолни каби кўнгилга якни муммалорга тақдарию кечиши ҳодисалар тилда кўча бошлиди.

— Бундан уч йил аввал —ҳали сабиқ Иттифоқ инициатога юз туттанича бўй — пойтактада. Рассомлар учиш масининг кўргазмалар зали-

ва бупдан жуда-жуда хурматдан.

Узбекистон мен ҳеч маҳал кўнгил уза олмайдиган юрт, уршу йиллар шу ердан паноҳ тошганим, ўтра матлумотни шу ерда — Тошкентда олганман.

Юртингизда яхши-ёмон кунларни бирга кечирган якниларим оз эмас, улар кунончак ва меҳрибониди. Агар ростини айтадиган бўлсан, ҳозирги мурракаб шаҳрида уларнинг тич ва хотиржам ўшаётганидан, республикадаги шаҳрида осоиштади асошиятида имзоланди.

«Тақдир ҳазини ёхуд қушдай енгил «бўлинг»» деган фильм бор, унда тўғри утирилган. Москвада ҳам бир хилномдаги кўча, бир хил анодазадаги иморт, бир хил рақам олган уй, Ленинградда ҳам... Собиқ Иттифоқ даврида маданиятлар шунга ўхшаш ҳолга тушшиб қолётган эди, менинг билишимни, ҳар бир миллат ўзининг бетакор маданиятини яраттиши керак, айни пайтда илгариги кечиши юз бир давордагидаги майнавий ҳамжихатлик кўчайса, нур устига нур эмасми бу!

Иттифоқий муносабатларни ҳам кучайтириш керак, қаранг. Амриқо ҳамжихат, Оврупо жисплашашти, нега

бундан ташқари иккича мамлакатдаги ўзаро чамбарачаси, қароларга рубл ва суммада айланбосиб ўзаро шурӯвига жамалар сизди юзлукга чиқарига музокарага устивор тозига ўзаро киритган шу хислат бўлса ажаб эмас. Аммо...

...менинг бир тозам бор, учтўрт йил мунаддам баш миисига қон қуолиб, ярим фадал бўлиб қолган, шундай бўён михланнинг тўшакда ётади. Ҳар сафар қишлоқга ўзим тушса, кирб кўнгил сўрайман, шунда учиши мавзуда имзоланди. Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, фарзандларга таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Узбекистон Президенти Ислом Каримовнинг иттифоқий ислоҳотларни янада чукурлаштириш ҳақидаги ўзи 21 январь фармони росиянилк тадбиркор ва олимларнинг ҳам диккат марказидаридир. Академик Фёдор Руинов қаламига мансуб «юшпок» усули маъқолосида шу ҳақда ўзининг ҳам диккат марказидаридир. Узбекистонга оғизларни таҳсилатни таҳсиллаштириш, уч республиканинг ягона маъқолосида шу ҳақда юниси таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон ҳамжихатлик кўчайса, нур устига нур эмасми бу!

Иттифоқий муносабатларни ҳам кучайтириш керак, қаранг. Амриқо ҳамжихат, Оврупо жисплашашти, нега

бундан ташқари иккича мамлакатдаги ўзаро чамбарачаси, қароларга рубл ва суммада айланбосиб ўзаро шурӯвига жамалар сизди юзлукга чиқарига музокарага устивор тозига ўзаро киритган шу хислат бўлса ажаб эмас. Аммо...

— Президент қалай? — сўрайди, демончика, Президент сиҳат-саломатми? Ишлари яхши кетаптаними?

Шунда галати бўлиб кетасан киши, жўжа бирдай жон, рўзгорини ўйласа бўлмасмаски, деган хайдга ётади. Ҳар сафар қишлоқга ўзим тушса, кирб кўнгил сўрайман, шунда учиши мавзуда имзоланди. Ишларни таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди. Ишларни таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

VII

НИХОЯТ, сафар қарди. Ватанга қайтиш асноси Президент фурсат тоби, баш ёшшарни ва газетчиларни қузуринга чорлади, юркана

еъзиб пича сұхбат курди.

Ислом Каримов Узбекистон қадринга роствобл обаётанини, дўст ҳам, душман ҳам буни кўраб, ҳис килиб чорида ишлайди. Чинакам ватанпарвар, фойдадарни таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди. Ишларни таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Иттифоқий интеграцияни чукуллаштириш, даромад ва мусиқа солиқ солмаслик, божхона хизматларни ғарбилаштириш таҳсилатни таҳсиллаштириш, яхши-ёмон кунларни имзоланди.

Роҳибоз Ҳизматкор бўрий бу кун Чистаўзасу Бўртакларни яхшилдани сурʼийи озгурасу.

Миллий туғу йўлларида

Гулнинг умри қисқа, лекин у инсонга ишни бағислаяди. Шу умид инсонда яшаш ва ишлашга иштиёқ ўйғотади. Иштиёқни одам лоқайдикка мойил бўлади. Демак, лоқайдикка мойилмисан, ишинг ўнгидан кемаймади, омдинг чопмайди. Урта мактабни туттаганде омадни синаса учун чўлда иш бошлаганди. Ошпаздан олов ва козон хиди келганидай мендан дашт шамолининг нафаси келарди. Ушанга ҳам ўткис ҳий бўлибди. Аммо гап утган вақтда эмас, гап ўша чўлда оном тайёрлаб берган сумалекди. Улар «Наврӯз эчлис»—бундеб нене машаккатлар билан сумалак тайёрлараган эдилар. Бугунги кунда ўша ҳол лоп этганча вужудимни камраб олгани қизиқ. Эндиликда онам Ҳаким қизи Каромат этиши баҳорни каршиладилар. Ҳали

лаб бераман. Мехнат қилинг, навибарилем. Одамга бахти ёч ким чинни лагандага «ол», деб тутмайди, одам ўз бахтини ўзи яратади.

Музеффар Сафаровнинг бу гаплари одамни хэлга толдиради. Қалбингда меҳнат мўъжиза эканлигига қайта ишонч ўйғотади. Ишонч ўй-колган жойде бахт йўқолади, ишонч пайдо булган жойде эса бахт пайдо бўлади.

Наврӯз куни эзгулик чегара танлами, ҳар одамнинг ёнига илтифот билан келади. Шунда ҳасадгўйдан худонинг ўзи асрарин. У Наврӯз куни эзгини ичкаридан ёлиб олади. Фикри-бода кора, мудхиҳи ниятлар. Аслида у қора булутдан яралган. У ўзгалирнинг устидан «Омолоқ ҳат» ёзади, сен бўлсанг ёрингга мактуб йўллайсан. Ҳасадгўй

жо қиласа ота-бобларимиз қайгуна хурсандиликка қўшмаганлар. Марҳум кейнинг куни сўнгги манзилига кузатилган.

Наврӯзга сирдарёликлар

кизигин ҳозирлик кўрдилар. Бу

ої кўкаламзора штириш ва ободонлаштириш ойнадеб эълон қилинди. Шу ойда ви-

лоятда 6 миллион тул ман-

зарали, 2 миллион тул ман-

зарали даражатлари экила-

ди. «Кайнаном»—онам менинг,

келининг—болам менинг» мав-

эзуди бахс-мўнозарা ўткази-

лари. Даструхон тузовчалига

етарли ун, ёғ, шакар етказиб

берилади. 9 тутуман, 5 та ша-

ҳарда савдо бозорлари таш-

кин этилади. 16 ўнфут ўш ке-

лини-куваник никоз тўйлари,

12 нефар ота-онасиб болалинг

суннат тўйлари ўтказилади.

Олим Ҳўқаев номидаги Сир-

дарё мусиқали драма театри-

нига шоистларни. Наврӯз

учрашувларни ўтказиб, бай-

ран концертларни намойиш

киладилар. Ногиронларга, ёл-

изларга Наврӯз табриг ёзил-

ган таклифомалар билан

совсандар топширилади.

Турли ҳаққи вакиларининг

учрашувлари уюштирилади.

Наврӯзда яхшилик кун

ниятлар. Во ажаб! Эрин-

маганларини каранг. Онам ай-

тишларини, Ибн Сино сумал-

акининг минг дардга даво де-

ган эквалир. Наврӯз келиши

билан шу сўнгинг ёқасига

ётишиб оладилар. Яна шуни

аётадилар. «Яхшилик билан

шамонникинг ораси бир қа-

рич, ёмонлик билан яхши-

ликнинг ораси минг қарич.

Сумалакни Наврӯз яхшили-

күл очиб берарни. Шу ма-

нода улар кўчиладилар. Сумал-

акин ўлашадилар, яъни меҳр

улашадилар, яхшилик ула-

шадилар. Улар шунчун адамга

улашини учун меҳрин кеардан

олер эквалир! Шоим «Онадан

туклган пайтамбарлар ҳам

деганида унинг меҳрин офтоб-

дай чегарасиз эквалигинги на-

зарда тутмаганим!

Шундай кунде отам далага

юл оладилар. Кўштикорга ба-

рака тилаб, ерга уруг сочани-

дилар. Аммо бу ишни бойиш

учун қиммаладилар. Улар Иса-

кандар Зулкарнайнин яхши-

лиларидилар. Бойлик ва олам

ошни бўлган бу шоҳ кўп

мамлакатларни забт этиб,

ҳадис-худудисиз бойлик тўл-

лаб, у дунёга риҳлат килаган-

да, тўплланган бўйлигигдан бир-

мири ҳам ололмай, кўйлери

очиб, бўй кетган. Отам бой-

лик факат ёжадларга меро-

колишини яхши англайдилар.

Ургуни бир ўзлари ўн эмас,

ъязми бойиш учун эмас, ахли

мўйинилар учун, кўпчилик

учун сочадилар. Отамнинг

бўйларидаги «Боевидаги

авват ҳўжалигига яшовчи

Музеффар Сафаров деган дуст-

лари бор. Улар ҳам Наврӯз

келгандага ўтга ўнгайтади.

Ҳамадорни яхшиларни

худонинг яхшиларни ўткази-

лар. Ҳамадорни яхшиларни

